

УЧИЛИЩНА ПРОГРАМА ЗА ПРЕДОСТАВЯНЕ НА РАВНИ ВЪЗМОЖНОСТИ И ЗА ПРИОБЩАВАНЕ НА ДЕЦА И УЧЕНИЦИ ОТ УЯЗВИМИ ГРУПИ ЗА УЧЕБНАТА 2021-2022 г.

I. Въведение

Приобщаването се свързва с демократичното участие и с други фундаментални принципи на демокрацията като: зачитане на различията, плурализъм и равнопоставеност. Участието на всеки човек в общите дела е безусловно право и важен ресурс, независимо от неговия пол, увреждане, раса, етническа принадлежност, религия, възраст, сексуална ориентация и т.н. Усилията се насочват към промяна на средата, а не на индивида. Средата трябва да премахне бариерите пред участието като липса на физически достъп, ригидни методи на преподаване и изпитване, изключващи нагласи и практики, фокусиране върху дефицитите и т.н. Ефективното приобщаване е непрекъснат процес, който изисква по-широк поглед върху личното развитие и активността на човека. Процесът изисква въвличането на всички заинтересовани страни.

Приобщаващото образование е един от аспектите на приобщаването в обществото. То означава да направим училищата подкрепящи и стимулиращи места за персонала и за учениците. Приобщаващото образование означава, че всички ученици в едно училище, независимо от техните силни или слаби страни, в която и да било област, стават част от училищната общност. Те са приобщени в усещането си за принадлежност към другите ученици, учители и непедагогически персонал.

1. Необходимост от училищна програма за предоставяне на равни възможности за приобщаване на учениците от уязвими групи:

- Готовност за посрещане на нови предизвикателства, свързани с предпоставки за приобщаване на учениците от уязвимите групи.

2. Визия на училището по отношение на приобщаване на ученици от уязвими групи:

- Учениците да получат пълноценни знания, умения и компетентности;
- Да се изградят като свободни и морални личности, способни да живеят и работят заедно, да общуват помежду си, да поемат отговорности в демократично гражданско общество;
- Да развиват творческите си заложби и способности;
- Училището да се утвърди като конкурентноспособен и привлекателен център за всички деца от района, подлежащи на задължително обучение.
- Разнообразни дейности, насочени към удовлетворяване на желанията и потребностите на учениците;
- Съчетаване на класноурочни, извънурочни и извънкласни форми на обучение и възпитание;
- Висококвалифицирани и мотивирани учители, работещи като екип от отговорни и

развиващи се личности, проявяващи перспективност, толерантност, загриженост и зачитане на човешкото достойнство;

- Работа с талантиливи деца;
- Работа с деца в неравностойно социално положение;
- Работа с деца със специални образователни потребности;
- Работа с деца с различна етническа принадлежност;

II Подкрепа на личностно развитие

2.1 Обща подкрепа

Общата подкрепа в училище се осъществява от екип ръководен от Координатор по приобщаващо образование.

Общата подкрепа е насочена към развитие на потенциала на всяко дете и ученик. Общата подкрепа включва различна екипна работа също така и между отделните специалисти и осигуряване или насочване към занимания по интереси. Заниманията по интереси могат да се организират от училище или други центрове за личностно развитие.

Кариерното ориентиране, провеждано от ЕПЦР или консултант от кариерен център също е част от общата подкрепа на учениците от първи до последния клас за училището.

2.2 Допълнителна подкрепа

Допълнителната подкрепа се осъществява въз основа на направена оценка на индивидуалните способности на определено дете.

Оценката на способностите се извършва от специално назначен екип от специалисти, съобразно необходимостта на детето и след това се потвърждава от Регионалния център за подкрепа.

Учениците, за които може да се поиска оценка на способностите са от следните уязвими групи:

- деца със специални образователни потребности
- деца с хронични заболявания
- деца в риск

Допълнителната подкрепа включва:

- работа с дете или ученик по конкретен случай
- психо-социална рехабилитация
- рехабилитация на слуха
- зрителна рехабилитация
- рехабилитация на комуникативни нарушения
- специализирани средства
- ресурсно подпомагане

Допълнителната подкрепа се реализира чрез план за действие за всяко конкретно дете. Родителите задължително се включват в плана за действие като активни участници в дейностите.

3. Основни принципи на включващото образование:

- Всяко дете има право на образование и трябва да има равен достъп до образование;
- Всяко дете може да учи и да се възползва от предимствата, които образованието дава;

- В образователния процес не се допуска дискриминация, основана на раса, народност, пол, етническа принадлежност, социален произход, вероизповедание, обществено положение, увреждане или друг статус;
- Включващото образование предполага промени в образователната система, за да може тя да се адаптира към потребностите на конкретното дете в много по-голяма степен, отколкото детето да се адаптира към системата;
- Различията между децата са източник на многообразие и богатство, а не на проблеми;
- Възгледите и мнението на детето трябва да бъдат взети предвид при неговото участие в училище. Детето следва да бъде стимулирано да участва активно в образователния процес;
- Всички аспекти на образованието, програми и методи на преподаване, както и формите на комуникация следва да бъдат адаптирани, за да се създадат възможности за включване.

II. ЦЕЛИ НА ПРОГРАМАТА:

- Съсредоточаване усилията върху повишаване на социалните умения на учениците, за противодействие на случаите на насилие и тормоз.
- Акцентиране върху създаването на вътрешен координационен механизъм за взаимодействие на работната група (комисия), при установяването, картотекирането и работата с деца в риск, както и върху външния координационен механизъм за взаимодействие, включващ различните извънучилищни институции и училището в частност.
- Работната комисия съблюдава за осъществяване на сътрудничество и координиране на работата на териториалните структури за закрила при случаи на агресия и тормоз (деца, жертви на насилие и/или в риск), както и при кризисна интервенция.
- Работната група ще съсредоточи усилията си върху повишаване на социалните умения на учениците, за противодействие на случаите на насилие и тормоз.
- Обучения на педагогическия персонал за овладяване на кризисни ситуации.
- Изработване на механизъм за интервенция (вътрешно и институционално въздействие) при кризисни ситуации.
- Обучения на педагогическия персонал за овладяване на кризисни ситуации.
- Изработване на механизъм за интервенция (вътрешно и институционално въздействие) при кризисни ситуации.
- Насърчаване на устойчиви взаимоотношения между училищата и общностите.
- Съхраняване и развиване на културната идентичност на учениците

III. ЦЕЛЕВИ ГРУПИ

Целевата група включва всички ученици от училището като смисъл на превенция.

IV. ДЕЙНОСТИ

1. Развитие на дейността на Ученическия съвет и включване на ученици от уязвими групи в него;
2. Въвеждане на практиката на „ученици – наставници“;
3. Работа с родителите - ангажиране на родителите на учениците от уязвимите групи: ангажираността на родителите е ключов фактор, както за превенцията на отпадането от училище, така и за превръщането на самото училище в център на местната общност.

Необходими дейности:

- 3.1. Създаване на база-данни за семействата на учениците от уязвимите групи. Тя следва да съдържа информация за образователния, социалния и икономическия статус на семействата, мобилност (склонност към пътувания в чужбина и други региони на страната) и други фактори, които са важни за успешната работа с учениците и техните семейства;
- 3.2. Индивидуална работа с родители, които възпрепятстват децата си от редовна посещаемост на училище;
- 3.3. Провеждане на кампании сред родителите и местната общественост;
4. Подкрепа на ученици от уязвими групи за продължаване на образованието в гимназиалния етап и за успешно завършване на средно образование.
5. Осигуряване на разнообразни форми на допълнителна подкрепа за децата от уязвимите групи за изравняване на стартовите им позиции при постъпване в образователната система.
6. Осигуряване на допълнителна квалификация на педагогическите специалисти за работа в мултикултурна образователна среда.
7. Въвеждане на интеркултурни знания в часовете.
8. Въвеждане на интеркултурни елементи в заниманията по интереси и извънкласните дейности.
9. Организиране на цикъл от тържества по повод календарни и други празници като: Денят на толерантността 16 ноември, Ден на розовата фланелка, традиционни обичаи и празници на различните етнически общности в България с участието на учениците и техните родители.

**Училищна стратегия за предоставяне на равни възможности за приобщаване на децата и учениците от уязвими групи е приета на Педагогически съвет
Протокол №1 от 14.09.2021 г.**

X

Мария Димитрова
директор